

Handläggare
Linnéa Lundbäck
Telefon: 08-50810063**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2023-09-21

Skrivelse om plan för medborgardialoger under hösten 2023

Förvaltningens återrapportering på sammanträdet den 21 september 2023

Förvaltningens förslag till beslut

1. Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens återrapportering som svar på skrivelsen.
2. Norra innerstadens stadsdelsnämnd uppdrar åt förvaltningen att vid två tillfällen under hösten 2023 anordna möjligheter för nämndens ledamöter att träffa invånare inom stadsdelsområdet.

Sammanfattning

På sammanträdet den 31 augusti 2023 beslutade Norra innerstadens stadsdelsnämnd att uppdra till förvaltningen att utarbeta ett förslag för genomförandet av medborgardialoger under hösten 2023. Det beslutades också att förvaltningen skulle återrapportera ärendet på sammanträdet den 21 september 2023. Ärendet initierades i en skrivelse från Petter Martinsson m.fl. (S), Tomas Dillén m.fl. (V) och Bo Magnusson (MP).

Kunskap om hur invånarna upplever nämndens verksamheter och det stöd och den omsorg som förvaltningen erbjuder är viktigt för utveckling och anpassning av nämndens verksamheter utifrån invånarnas behov. Dialog med invånarna sker dagligen i alla nämndens verksamheter; i mötet med vårdnadshavare vid grinden till förskolan, i de öppna träffpunkterna för äldre, i omsorgen på vård- och omsorgsboendet och i mötet mellan fältassistenten och de unga invånarna på Karlaplan, för att nämnda några exempel. Den medborgardialog som på förhand är inplanerad under återstoden av 2023 är dialogen inför upprustningen av Kaknäs äventyrslekplats vid Kaknästornet på Djurgården.

Förvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att vid två tillfällen under hösten anordna möjligheter för nämndens ledamöter att träffa invånare inom stadsdelsområdet.

Bakgrund

På sammanträdet den 31 augusti 2023 beslutade Norra innerstadens stadsdelsnämnd att uppdra åt förvaltningen att utarbeta ett förslag för genomförandet av medborgardialoger i Norra innerstaden under återstoden av 2023. Det beslutades också att uppdraget skulle återredovisas på nämndsammanträdet den 21 september 2023. Ärendet initierades genom en skrivelse från Petter Martinsson m.fl. (S), Tomas Dillén m.fl. (V) och Bo Magnusson (MP).

Ärendet

Skrivelsen

I skrivelsen lyfter skribenterna att det finns ett stort behov av att intensifiera arbetet med att stärka lokaldemokratien i Norra innerstaden efter sammanläggningen av Östermalms och Normalms stadsdelsnämnder. I samband med verksamhetsplanen för 2024 kommer majoriteten i nämnden att återkomma i frågan, men skribenterna menar att det redan nu finns ett behov av att agera skyndsamt för att ge invånarna bättre möjligheter att göra sina röster hörda. Därför ges förvaltningen i uppdrag att utarbeta en plan för medborgardialoger som kan genomföras nu i höst.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med förskoleavdelningen, socialtjänstavdelningen, äldreomsorgsavdelningen och avdelningen för stadsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Medborgardialog inom Norra innerstaden

Kunskap om hur invånarna upplever nämndens verksamheter och det stöd och den omsorg som förvaltningen erbjuder är viktigt för utveckling och anpassning av nämndens verksamheter utifrån invånarnas behov. Dialog med invånarna sker dagligen i alla nämndens verksamheter; i mötet med vårdnadshavare vid grinden till förskolan, i de öppna träffpunkterna för äldre, i omsorgen på vård- och omsorgsboendet och i mötet mellan fältassistenten och de unga invånarna i det offentliga rummet, för att nämnda några exempel.

Utöver den dialog som förs med invånarna dagligen i förvaltningens verksamheter har det under året genomförts mer utåtriktade medborgardialoger, bland annat inom äldreomsorgen. Nedan följer exempel på arbetssätt från nämndens verksamheter.

Arbetsätt och genomförda dialoger

Förskola

Den dagliga dialogen med vårdnadshavare är en av de viktigaste dialogerna inom förskolan. Här kan relationer skapas och synpunkter fångas in. Utöver det dagliga mötet så är förskolornas återkommande forum för samverkan med hemmen viktiga, så som introduktionssamtal, utvecklingssamtal och andra föräldrasammankomster. Vid dessa forum främjas relationen mellan hem och förskola och det är viktiga forum för förskolorna där synpunkter och förslag kan inhämtas.

Förskolan är en demokratisk mötesplats där barnen ges sina första demokratiska erfarenheter, och dialogen är avgörande för att lyckas med det demokratiska uppdraget. Nämndens förskolor arbetar aktivt med att främja delaktighet och inflytande för barnen i förskolorna. Ett aktivt arbete med att skapa delaktighet och inflytande för barnen i förskolorna är en förutsättning för att förskolans personal ska fånga in barnens intresse och idéer som i sin tur påverkar innehåll och fokus för verksamheten. Barnens intresse är och ska vara vägledande i förskolans arbete. Alla nämndens förskolor arbetar för att skapa demokratiska forum för barnen. Exempel på sådana forum är barnråd, barnkonferenser och majoritetsomröstningar.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen arbetar verksamheterna med att göra den äldre delaktig i verksamhetens planering och utveckling. En viktig aspekt i arbetet med ett äldrevänligt stadsdelsområde är en aktiv dialog mellan förvaltningen och målgruppen. Förvaltningen deltar i det stadsövergripande arbetet med att utveckla kommunikationskanalerna med äldre och fortsätter att utveckla arbetet och dialogen via nämndens öppna mötesplatser och träffpunkter för seniorer.

Förvaltningen arbetar även med trivselråd i samverkan med seniorboendena i stadsdelsområdet, med fokus på att ta del av önskemål och synpunkter från de äldre. Under sommaren 2023 genomfördes en utåtriktad medborgardialog som syftade till att utveckla hälsofrämjande aktiviteter på de öppna mötesplatserna och träfflokalerna. Analysen från medborgardialogen och en tillhörande enkätundersökning ligger till grund för både planeringen av seniorveckan nästkommande år och för utvecklingen av aktivitetsutbudet i verksamheterna. Det är ett exempel som visar på att brukarnas åsikter får genomslag i verksamheten.

Socialtjänst

Inom socialtjänstens verksamhetsområde förs dialog med invånare som befinner sig i en mängd olika situationer. En bra dialog är avgörande för att kunna möta den enskildes behov på ett bra sätt. Det kan även handla om att öka inflytandet och tillvarata lärdomar från personer med liknande erfarenheter. Ett exempel på det är samarbetet med Peer Support. Genom samarbetet har personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa arbetat i stödboendet på Bo Bergmans gata och vid träffverksamheten Startpunkten i Hjorthagen. Samarbetet med Peer Support bidrar till ökad trygghet och sammanhållning, samt till att stärka brukarperspektivet.

Inom fritidsverksamheterna för ungdomar möjliggörs bland annat att ungdomarna själva får lämna förslag på och rösta fram aktiviteter. Ungdomarna är redan idag i stor utsträckning med och bestämmer inriktning och verksamhet på nämndens ungdomsgårdar. Genom Ungdomsappen har utbudet av mobila och digitala aktiviteter breddats och möjliggjort för ungdomarna att låna utrustning och boka lokaler. Arbetet kan utvecklas ytterligare med en process som liknar medborgarbudget där ungdomarna aktivt får ta fram alternativ och rösta på förslagen i syfte att bestämma om verksamheten. För år 2024 planerar förvaltningen bland annat att utreda förutsättningarna för att möjliggöra återkommande dialog mellan ungdomar som besöker den öppna fritidsverksamheten och nämndens ledamöter. Även nämndens fältassistenter och ungdomsmottagningen möter och samtalar med ungdomar och vuxna i sitt arbete varje dag. Det är en grundförutsättning för att lyckas med att ge ett bra stöd.

Stadsutveckling

Medborgardialog genomförs i samband med upprustning av parker och lekplatser. Under senhösten 2023 är en medborgardialog planerad inför att Kaknäs äventyrslekplats vid Kaknästornet på Djurgården ska rustas upp. Dialogen kommer i första hand att riktas till förskolor i närområdet. Förvaltningen kommer även att arbeta med att planera hur en dialog kring Tessinparkens entré kan genomföras på bästa sätt. Synpunkter som kommer in från allmänheten och medborgarförslag från invånare är viktiga verktyg för att få kunskap om invånarnas behov och för att öka möjligheten till delaktighet. År 2022 svarade förvaltningen sammanlagt på 2568 inkomna synpunkter om parker för dåvarande Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämndsområden.

Det offentliga rummet

På Sergels torg genomförs sedan 2020 en årlig attitydundersökning om hur boende i länet, staden och innerstaden upplever platsen. Resultaten används för att bedöma om utvecklingen går i rätt

riktning i förhållande till de mål som finns. Inom ramen för en fördjupad studie om Sergels torg genomförs också intervjuer om trygghet, dels med professionella och dels med unga flickor och icke-binära på platsen. Både attitydundersökningen och intervjuerna är exempel på hur förvaltningen tar reda på hur invånare och besökare upplever platsen vilket ger underlag till det fortsatta utvecklingsarbetet.

Förvaltningen genomför även trygghetsvandringar vid behov. I många fall bjuds bland annat allmänhet, närboende och näringsidkare in för att kunna framföra hur de upplever den aktuella platsen. Det är ett sätt för förvaltningen att få ökad kännedom om invånarnas upplevelser för att kunna åtgärda de brister som finns. Under våren 2023 genomfördes en trygghetsvandring vid Östermalmstorg där bland annat invånare och företagare deltog. Ett annat exempel är platssamverkan kring Sveavägen där invånare varit delaktiga i hög grad. Förutom att boende på den specifika platsen har bidragit genom att svara på enkät- och trygghetsundersökningar som förvaltningen initierat, har även invånarrepresentanter ingått i en samverkansgrupp tillsammans med polisen, trafikkontoret och förvaltningen.

Lokal demokrati

Utöver det som nämnts ovan finns flera andra sätt för invånarna att komma till tals och påverka sitt stadsdelsområde. Ett exempel är stadsdelsnämndens sammanträden. Sammanträdena är öppna för vem som helst att besöka för att lyssna och ta del av beslut som fattas. Nämndsammanträdena inleds med en öppen frågestund då besökare kan framföra sina åsikter till nämndens ledamöter. Boende inom Norra innerstadens stadsdelsområde har även möjlighet att lämna in medborgarförslag till nämnden.

Stadsdelsnämnden har därtill ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor. Norra innerstadens nya råd för funktionshinderfrågor kommer att ha sitt första sammanträde i början av oktober. Utifrån stadens nya arbetssätt för råden så kommer rådets arbete att ha fokus på strategiska frågor utifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Norra innerstadens nya pensionärsråd hade sitt första sammanträde den 18 september. Rådet utgör ett forum för information och dialog med målgruppen. Förvaltningen arbetar för att vidareutveckla dialogen med äldre i stadsdelsområdet för att stärka målgruppens inflytande i planering och uppföljning av förvaltningens verksamhetsutveckling. Det sker på övergripande nivå i dialog med

nämndens pensionärsråd, men även på verksamhetsnivå vid planering av aktiviteter.

Planerade medborgardialoger under hösten 2023

Den medborgardialog som på förhand är inplanerad under återstoden av 2023 är dialogen inför upprustningen av Kaknäs äventyrslekplats vid Kaknästornet på Djurgården. Dialogen kommer att genomföras under senhösten och i första hand att riktas till förskolor i närområdet.

I samband med skrivelsen fick förvaltningen i uppdrag att se över möjligheter för nämndens ledamöter att föra dialog med invånare i stadsdelsområdet. Förvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att vid två tillfällen under hösten anordna möjligheter för nämndens ledamöter att träffa invånare inom stadsdelsområdet. Förvaltningen föreslår att två medborgardialoger genomförs under hösten vid sen eftermiddag/kväll på Karlaplan respektive Sankt Eriksplan. Förvaltningen föreslår vidare att ett tema för respektive dialog arbetas fram i samverkan mellan förvaltningen och nämnden.

Förvaltningen menar avslutningsvis att medborgardialogen är en central del i arbetet för att uppnå stadens höga ambitioner som sattes upp i kvalitetsprogrammet och som beslutades av kommunfullmäktige den 21 februari 2022. Däremot kan det ibland vara otydligt på vilket sätt resultaten från alla samtal som genomförs omsätts i praktiken. En möjlig väg framåt är att öka graden av medborgarbudget för att brukare och invånare ska kunna göra välinformerade val. Det finns dock utmaningar med en ökad grad av direkt inflytande, och arbetet måste därför utformas så att de demokratiska grunderna tryggas. Det riskerar även att driva kostnader för att ta fram väl underbyggda förslag som invånare ska kunna rösta på. Förvaltningen avser att återkomma med ytterligare planering för medborgardialoger och brukarinflytande i samband med verksamhetsplan för år 2024.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Skrivelse från Petter Martinsson m.fl. (S), Tomas Dillén m.fl. (V) och Bo Magnusson (MP) om uppdrag om plan för medborgardialoger under hösten 2023.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2023-09-21
Maria Härenstam, Avdelningschef	2023-09-21